

Arbetssätt och processer för ökade synergier mellan regionala, nationella och internationella innovationsinsatser

Formativ utvärdering av ett regeringsuppdrag

Sweco AB
Uppdrag

RegNo 556542-9841
Arbetsätt och processer för ökade
synergier mellan regionala,
nationella och internationella
innovationsinsatser
Torbjörn Fängström
Slutrapport230406

Upprättad av
Dokumentreferens

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
1. Regeringsuppdraget	7
2. Löpande utvärderingen	8
2.1 Inledning	8
2.2 Metoder och Genomförande	8
2.3 Genomförande av regeringsuppdraget	9
2.4 Spaningsgruppen	11
2.5 Taskforce för Statsstödsregler	12
2.6 Hinder för samfinansiering av innovationsprojekt	12
2.7 Vertikala Piloter	13
2.7.1 Östergötland	13
2.7.2 Västmanland	14
2.7.3 Norrbotten	14
2.7.4 Blekinge	14
2.8 Tematiska Piloter	15
2.8.1 Smart energi, smarta transporter	15
2.8.2 Dataspelsbranschen	16
2.8.3 Hållbar industri	16
2.8.4 Halvledarområdet	17
2.9 Uppskalningspiloter	18
2.9.1 Cluster of Sweden	18
3. Sammanfattande Observation och reflektioner	20
4. Rekommendationer	28
5. Lärande:	30
• Bilaga 1, Aktörer som intervjuats	32

Introduktion

Följande rapport beskriver den formativa löpande utvärderingen av regeringsuppdraget: *Uppdrag att utveckla arbetssätt och processer för ökade synergier mellan regionala, nationella och internationella innovationsinsatser*. Rapporten presenterar övergripande genomförandet av uppdraget och kopplat till den utvärderarnas observationer och reflektioner. Fokus i rapporten är på de arbetssätt och processer som testats under regeringsuppdraget. Det bör noteras att observationer, reflektioner och rekommendationer bygger på det som följeforskaren har observerat vid de olika möten där följeforskaren har deltagit och de av följeforskaren genomförda intervjuerna. Här finns en risk för missförstånd och missuppfattningar vilket betyder att det som presenteras i följande rapport inte kan ses som absoluta sanningar.

Sammanfattning

Enligt följeforskningen har metoden för genomförandet av regeringsuppdraget varit mycket lyckosam. Genom arbetet med pilotprojekt har arbetssätt och processer undersökts i praktiken. Flera av pilotprojekten har påvisat brister i innovationsstödsystemet, så som bristande dialog mellan nationella och regionala aktörer samt avsaknaden av koordinering mellan olika innovationsinsatser. Samtidigt har pilotprojekten även påvisat hur dessa brister kan åtgärdas exempelvis via den dialogbaserade metoden som utvecklats i ett pilotprojekt med Region Östergötland eller piloten Hållbar Industri där Vinnova och Tillväxtverket gemensamt arbetar för att kunna finansiera stora projekt adresserande komplexa samhällsutmaningar.

Det samlade intrycket är att det är utmanade att samfinansiera och samverka mellan innovationsinsatser på regional, nationell och internationell nivå. Huvudanledningen tycks vara avsaknad av koordinering och samordning mellan de aktörer som är verksamma inom innovationsstödsystemet på de olika nivåerna.

Följeforskningen visar även på att många intervjuade anser att det finns en potential till bättre och större projekt om tematiska områden för projekt definieras i samverkan mellan aktörer på de olika nivåerna och realiserar genom innovationsinsatser på såväl regional som nationell och internationell nivå. I det innovationsstödjande systemet tycks det således finnas en potential att nå synergieffekter om innovationsinsatser på de olika nivåerna samspelar och koordineras bättre jämfört med vad som är fallet idag.

Det har i följeforskningsuppdraget blivit tydligt att koordinering och samverkan mellan aktörer verksamma på de olika nivåerna i innovationsstödsystemet tar tid. Språkbruk, kultur och verktyg har utvecklats på olika sätt av de olika aktörerna. För att skapa en möjlighet att realisera de synergier som kan bli resultatet av utökad samverkan krävs således en långsiktig dialog mellan de olika innovationsstödjande aktörerna för att skapa en gemensam förståelse av varandras roller, kultur och språkbruk. Därför är det av vikt att flera av de dialoger mellan olika aktörer som initierats via regeringsuppdraget ges en möjlighet att fortsätta även efter avslutat regeringsuppdrag.

Två centrala resultat från de genomförda dialogerna mellan regionala och nationella aktörer har varit att:

1. De nationella aktörerna har fått en bättre förståelse för regionala styrkeområden och genom detta både kunnat nå ut bredare och tagit hem information för planering av kommande insatser.

2. De regionala aktörerna har fått information om kommande nationella och internationella satsningar och även kunna sluta upp bakom nationellt utpekade styrkeområden.

Det sist nämnda bidrar till en möjlighet att realisera nationell spets byggd på regionala styrkeområden.

Utifrån den empiri som följeforskningen bygger på är det tydligt att det i stor utsträckning saknas en aktör som identifierar och mobiliserar aktörer från olika nivåer i innovationsstödsystemet. De olika dialogmötena och pilotprojekten som genomförts inom ramen för regeringsuppdraget har till del fyllt detta tomrum. Det finns därför en risk att den nu utökade och påbörjade samverkan som regeringsuppdraget bidragit till kommer att försvinna om ingen aktör åtar sig uppgiften att koordinera, identifiera och mobilisera aktörer från olika nivåer i innovationsstödsystemet.

1. Regeringsuppdraget

I följande kapitel presenteras kortfattat regeringsuppdraget och hur det har genomförts. Kapitlet är i huvudsak deskriptivt. Observationer, reflektioner och rekommendationer återfinns i de två avslutande kapitlen. För att särskilja regeringsuppdraget från utvärderingsuppdraget kommer regeringsuppdraget benämnas som just regeringsuppdraget och utvärderingsuppdraget kommer att benämnas uppdraget i den nu aktuella rapporten.

I juni 2021 fick Vinnova ett regeringsuppdrag att utveckla arbetssätt och processer för ökade synergier mellan regionala, nationella och internationella innovationsinsatser¹. Det övergripande målet för uppdraget var att identifiera, tillämpa och sprida effektiva arbetssätt och processer så att innovationsinsatser på nationell och regional nivå bättre ska komplettera varandra samt kunna nyttja insatser på EU-nivån och att synergier mellan insatserna främjas. I uppdraget ingick särskilt att analysera och vidta eventuella åtgärder för att medel för innovationsinsatser och regional utveckling ska användas mer effektivt.

Vinnova skulle under uppdraget löpande föra dialog och inhämta synpunkter från Tillväxtverket. I uppdraget skulle Vinnova även föra dialog på regional och nationell nivå med andra relevanta myndigheter och organisation om hur innovationsinsatser, exempelvis uppdrag (eng. missions) inom Horisont Europa kan bidra till nationell kraftsamling.

Som skäl till uppdraget anges i regeringsuppdraget att nationella innovationsrådet har uppmärksammat betydelsen av att synergier inom det nationella innovationssystemet utvecklas och tas tillvara samt att medel och fonder bättre kompletterar varandra. Vidare hänvisas till propositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60) där regeringen pekar på behovet av att forsknings- och innovationssystemets funktionalitet och effektivitet förbättras. I skrivelsen Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (skr. 2020/21:133) bedömer regeringen att ett utvecklat regionalt innovations- och forskningsarbete är viktiga förutsättningar för det nationella innovations- och forskningsarbetet.

Sammantaget pekar flera källor på möjliga synergieffekter om innovationsinsatser på regional, nationell och internationell nivå koordineras och kopplas samman.

Regeringsuppdraget har genomförts från 17 juni 2021 till 15 april 2023.

¹ Uppdrag att utveckla arbetssätt och processer för ökade synergier mellan regionala, nationella och internationella innovationsinsatser, N2021/01920, 20210617, Vinnovas diarienummer: 2021-03174

2. Löpande utvärderingen

2.1 Inledning

Löpande utvärdering är en utvärdering som inte bara mäter måluppfyllelse utan också kontinuerligt stöttar projektet att nå sina mål. Det innebär att utvärderaren använder analys och reflektioner samt kunskap och erfarenhet från tidigare utvärderingar för att stödja projektledningen i framdriften av projektet.

I det nu aktuella uppdraget har utvärderaren observerat de olika piloternas utveckling och genom intervjuer byggt upp en kunskap rörande projektdeltagarnas uppfattning och upplevelser av regeringsuppdraget samt via kontinuerliga avstämningar med uppdragsledningen till regeringsuppdraget återkopplat observationer och reflektioner rörande genomförandet av regeringsuppdraget.

2.2 Metoder och Genomförande

Utvärderaren har genomfört intervjuer med aktörer verksamma på den regionala, nationella och internationella nivån i innovationsstödsystemet. Urvalet av intervjupersoner har skett i samråd med projektledningen. Drygt 30 intervjuer har genomförts under tiden för genomförandet av uppdraget. Utöver detta har följeforskaren deltagit på ett antal möten i syfte att observera hur projektet har utvecklats. I första hand har dessa möten genomförts inom ramen för ett antal av de olika pilotprojekten. Alla pilotprojekt har inte följts på samma sätt. I dialog med uppdragsledningen för regeringsuppdraget har ett antal piloter valts ut för följeforskaren att följa mer direkt. Vissa piloter, exempelvis de som erhållit en viss finansiering, har rapporterat mer formellt till Vinnova i form av slutrapporter. Dessa piloter har följeforskaren inte följt via deltagande på pilotprojektmöten eller på andra sätt utöver att ta del av pilotprojektens slutrapporter.

Löpande under regeringsuppdraget har följeforskaren avrapporterat observationer och reflektioner till uppdragsledningen. Avrapporteringarna har både varit av mer informell och formell karaktär. Vid de mer formella avrapporteringarna har återrapporteringen skett via presentationer. Observationer och reflektioner vilka presenteras i nu aktuell rapport bygger i stor utsträckning på de tidigare genomförda mer formella återrapporteringarna. Utöver avrapporteringar och deltagande på olika för regeringsuppdraget relevanta möten har följeforskaren deltagit som en part i en panel vilken deltog i regeringsuppdragets lär-seminarium den 26 januari 2023. Panelens uppgift var att reflektera och kommentera de olika deltagarnas presentationer.

Avrapporteringar till uppdragsledningen har genomförts vid totalt 6 mer informella möten (19/1–22, 3/2–22, 11/2–22, 9/2–23 och 8/3–23) och sammanlagt 10 mer formella möten då observationer och reflektioner presenterats via presentationer (9/3–22, 7/4–22, 4/5–22, 3/6–22, 19/8–22, 30/9–22, 27/10–22, 24/11–22 och 21/12–22)

2.3 Genomförande av regeringsuppdraget

Inom ramen för regeringsuppdraget har Vinnova på olika sätt samlat och fört dialoger med regionala, nationella och internationella aktörer aktiva i innovationsstödsystemet. De nationella aktörerna har i huvudsak utgjorts av de fem myndigheter som utvecklat ett samarbete inom ramen för International Innovation Initiative (Triple I) där Vinnova, Tillväxtverket, Business Sweden, Energimyndigheten och Svenska institutet ingår. Regionala aktörer har tillfrågats om intresse för att delta i regeringsuppdraget exempelvis via S3-nätverket² och RND nätverket³. Utöver att regioner bjudits in via olika nätverk har regionernas strategier för smart specialisering identifierats som en nyckel för att kunna skapa ökade synergier av innovationsinsatser samt för att koppla samman regionala innovationsinsatser i olika delar av landet med nationella och internationella innovationsinsatser. Initieringen av samarbeten som genomförts inom ramen för regeringsuppdraget har genomförts i så kallade strategiska dialoger där utgångspunkten varit dialogmöten rörande vad olika samarbeten bör adressera och vilka aktörer på regional och nationell nivå som har haft intresse, kunskap och relevant inriktning för att kunna delta i de olika formerna av samarbeten.

En betydande andel av regeringsuppdraget har genomförts genom att i praktiken undersöka och testa olika arbetssätt och processer via 10 dialogbaserade pilotprojekt med ett inbyggt lärande. Lärandet har delvis varit inbyggt i piloterna delvis inkluderat i en externt upphandlad formativ utvärdering/följeforskning. Resultatet från den sist nämnda delen presenteras i denna rapport. Vinnova har även inom ramen för regeringsuppdraget upphandlat en analys av hinder för samfinansiering av innovationsprojekt. Den sist nämnda analysen har redovisats i en separat rapport⁴.

Utöver piloterna, följeforskningen och analysen av hinder för samfinansiering har två grupper initierats med representanter från de aktörer som är verksamma på ett nationellt plan. En så kallad "Spaningsgrupp" och en "taskforce för statsstödsregler" har sats samman och träffats ett antal gånger under tiden för genomförandet av regeringsuppdraget. Den först nämnda gruppen har haft som syfte att identifiera hur innovationspolitiken långsiktigt förändras på europeisk nivå och vilken betydelse det kan få för svenska aktörer. Den sist nämnda gruppen har haft som syfte att undersöka statsstödsregler och hur dessa påverkar olika innovationsinsatser.

Innan pilotprojekten påbörjades togs en övergripande processkarta fram med tre centrala steg som krävs för att realisera projekt vilka skulle kunna utnyttja

² Nätverk med representanter från regioner utgående från regionernas smarta specialiseringsstrategier

³ Nätverk med fokus på regional nationell dialog kring FoU frågor där regionalt utvecklingsansvariga och representanter från nationella aktörer som Landsbyggs- och Infrastrukturdepartementet, Klimat- och Näringsdepartementet, Tillväxtverket och Vinnova träffas.

⁴ Hinder för samfinansiering av innovationsprojekt - med fokus på regionala medel, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Vinnovamedel

innovationsstöd på regional, nationell och internationell nivå. De tre stegen utgjordes av:

1. Identifiera områden där det finns potential för aktörer i Sverige att genomföra projekt med innovationsstöd från regional, nationell och internationell nivå.
2. Mobilisera aktörer som vill och kan delta i gemensamma insatser (exempelvis så som nätverk, projekt eller olika former av partnerskap) inom de områden som identifierats i det inledande steget.
3. Finansiera, det vill säga undersöka möjligheter till finansiering av projekten.

Utifrån processkartan har därefter de 10 olika pilotprojekt kategoriserats. 4 av pilotprojekten adresserade i huvudsak steget identifiera och 6 adresserade i första hand steget mobilisera. Av de 6 piloterna som adresserade steget mobilisera har 4 även tydligt adresserat det sista steget, finansiera. Det bör i detta sammanhang nämnas att ingen av pilotprojekten enbart adresserat ett av processtegen. Ovan har angetts vilka steg som varit de olika pilotprojektens huvudsakliga fokus. Piloterna har vidare delats upp i vertikala, horisontella/tematiska och uppskalningspiloter. Nedan följer en kort beskrivning av vad som avses med de begreppen "vertikala", "horisontella/tematiska" och "uppskalning".

Vertikala piloter

Syftet de vertikala piloterna har varit att få till stånd dialogmöten och strategiska samtal i flernivåsamverkan mellan Triple I-organisationerna på nationell nivå och regionala aktörer samt en kommun. I en vertikal pilot ligger således fokus på dialogen mellan det regionala och nationella. Regionerna som har deltagit i de vertikala piloterna är Region Östergötland, Region Västmanland, Region Norrbotten och Region Blekinge. Piloterna med Västmanland och Norrbotten har också utmynnat i en mindre projektfinsiering från regeringsuppdraget.

Horisontella/Tematiska piloter

Syftet med de horisontella/tematiska piloterna har varit att undersöka möjliga synergier och arbetssätt där innovationsinsatser som genomförs i olika regioner inom ett visst tematiskt område kopplas samman. De tematiska områdena har valts på olika sätt exempelvis har det tematiska området för en pilot utgått från tematiken i Business Swedens sju affärsekosystem⁵, vilka till stor del sammanfaller och liknar Vinnovas tio områden för hållbar konkurrenskraft⁶. Ett antal strategiska dialogmöten med avstamp i innovationssatsningar respektive regionernas prioriteringar för smart specialisering har genomförts som ett första steg för att definiera lämpliga piloter. Dialogmötena har genomförts både som små och stora möten med 5–50 deltagare. Aktörerna som därefter påbörjade arbetet med pilotprojekten definierade mer noggrant innehåll och genomförande.

Uppskalningspiloter

⁵ De sju affärsekosystemen rubriceras som Smart Industry, Smart Transport, Smart Energy, New Materials, Digital Technologies, Life Science och Sustainable Lifestyle.

⁶ Vinnovas tio områden rubriceras fram till årsskiftet 2022/2023 som Hållbar Industri, Hållbara matsystem, Hållbar mobilitet, Hållbar precisionshälsa, Hållbar samhällsbyggnad, Digital omställning, Ekosystem för innovativa företag, Kompetensförsörjning, Offentlig sektor och civilsamhället och Framtidsområden. Från och med 2023 har antalet områden reducerats till 8.

Syftet med uppskalningspiloterna har varit att undersöka hur arbetssätt, metoder och verktyg ska utformas och tillgängliggöras så att de kan spridas till många, dvs kunna skalas upp/spridas till fler och på så sätt bidra till ett effektivare innovationsstödsystem.

Inom ramen för regeringsuppdraget har, som tidigare nämnts, 10 pilotprojekt initieras, två externa uppdrag (följeforskning och analys av samfinansieringshinder) upphandlats samt två arbetsgrupper initierats. Var dessa olika insatser befinner sig utifrån ovan nämnda processkarta illustreras i nedanstående tabell Tabell 1).

Tabell 1 De olika piloterna och andra aktiviteter är grupperade utifrån om de har varit en Vertikal eller Horisontell pilot samt vilket steg, Identifiera, Mobilisera eller Finansiera som piloten eller aktiviteten har adresserat. Vidare anges med symbolen (f) om aktiviteten haft finansiering från regeringsuppdraget.

Form\Steg	Identifiera	Mobilisera	Finansiera
Vertikal	Västmanland (f) Norrbotten (f) Blekinge Östergötland		
Horisontell		Smart Energy/Transport Halvledarområdet (f) Dataspelsbranschen (f) Hållbar Industri	Smart Energy/Transport Halvledarområdet (f) Dataspelsbranschen (f) Hållbar Industri
Uppskalning		iHubs (f) Cluster of Sweden (f)	
Grupper	Spaningsgruppen		Task-Force Statsstöd
Rapporter	Följeforskning (f)	Följeforskning (f)	Följeforskning (f) Samfinansieringshinder (f)

Samtliga dialoger initierade av Vinnova och merparten av övriga dialoger och möten har skett genom digitala möten. Pilotprojekten har undersökt möjligheter, utmaningar och arbetssätt för ökade synergier mellan det regionala, nationella och internationella innovationsstödsystemet.

För en mer detaljerad beskrivning av hur regeringsuppdraget har genomförts hänvisas till Vinnovas avrapportering av regeringsuppdraget. De olika piloterna och genomförda aktiviteter presenteras även kort nedan.

2.4 Spaningsgruppen

En grupp bestående av representanter för flera regioner stationerade i Bryssel, Vinnova och Tillväxtverket som gemensamt strävar efter att förstå vad som händer med europeisk innovations politik på längre sikt har bildats inom ramen för regeringsuppdraget. Syftet var att kunna agera proaktivt och med framförhållning på innovationssatsningar som är på väg att initieras längre fram i tiden på EU-nivå. Gruppen genomför kortare digitala möten en gång per kvartal. Deltagare i gruppen är North Sweden European office⁷, Central Sweden

⁷ North Sweden European Office är Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtland/Härjedalens direkllänk till EU och är bland annat verksam via ett kontor i Bryssel. Målet med verksamheten är att skapa förutsättningar för regionens företag, akademi och offentlig verksamhet att agera framgångsrikt på EU-arenan.

European office⁸, Vinnova och Tillväxtverket. Särskilt kan här noteras, enligt följeforskaren, att även om gruppen har initierats under tiden för regeringsuppdraget så kommer den enligt representanterna för de ingående aktörerna inte att avslutas i samband med att regeringsuppdraget avslutas. Vikten och intresset för dialogerna som förts inom gruppen har varit så stort att ambitionen är att gruppen ska fortsätta att vara aktiv även efter avslutat regeringsuppdrag.

2.5 Taskforce för Statsstödsregler

Gruppen taskforce för statsstödsregler undersöker hur statsstödsreglerna används och tillämpas av Tillväxtverket och Vinnova. Gruppen undersöker även konsekvenserna av tillämpningen och om det finns något som behöver förändras i nuvarande regelverk för att finansieringsinsatserna ska bli mer effektiva. Från de två myndigheterna deltar jurister, ekonomer, handläggare, representanter från det gemensamma ERUF-kansliet på Tillväxtverket och programansvariga på Vinnova. Gruppen har haft ambitionen att den ska utökas med representanter från Energimyndigheten längre fram. Ett exempel på vad gruppen undersökt är hur finansieringen av så kallade intermediärer (aktörer som verkar för att stödja företag och offentlig sektor med olika insatser, exempelvis inkubatorer eller universitetens enheter för samverkan och innovation) påverkas av statsstödsregler. Deltagare i gruppen har också noterat att det tar tid att hitta ett gemensamt språk då myndigheter är självständiga och utvecklar sitt eget språkbruk och arbetsprocesser. Följeforskaren gör bedömningen att även denna gruppering kommer att vara verksam efter avslutat regeringsuppdrag, något som ses om mycket värdefullt inte minst givet det stora antalet intervjuade i rapporten som analyserat hinder för samfinansiering⁹ som lyft fram att varierande syn på statsstödsregler hos finansiärer är ett stort problem.

2.6 Hinder för samfinansiering av innovationsprojekt

Syftet med rapporten var att belysa ett urval finansieringskällor från offentliga aktörer, att analysera vilka hinder som finns för ökad samfinansiering samt att ge rekommendationer om utveckling för att förbättra möjligheterna till samfinansiering.

I rapporten listas ett antal grupper av hinder som identifierats:

Finansiering från flera källor. Detta avser hinder som uppstår genom skillnader i administrativa krav på ansökningar och rapportering, utlysningar som ej är koordinerade tidsmässigt samt att finansiärer i vissa fall har olika upphandlingsregler.

Statsstödsregler och förordningar. Projektstödsförordningen 2003:596, 6§ har hindrat regioner att använda 1:1 projektmedel som medfinansiering i exempelvis projekt finansierade av Vinnova, en regel som ändrats från årsskiftet (2022–2023). Vad gäller statsstödsreglerna uppfattar en del

⁸ Central Sweden European Office är verksamma i Bryssel vars medlemmar är Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Örebro län. Kontoret bidrar till förverkligandet av medlemmarnas regionala utvecklingsstrategier och program utifrån ett EU-perspektiv.

⁹ Hinder för samfinansiering av innovationsprojekt - med fokus på regionala medel, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Vinnovamedel

intervjuade projektaktörer att statsstödsreglerna bitvis kommuniceras på olika sätt av Vinnova och Tillväxtverket.

Regionala skillnader. Regler kopplade till programområdesgränserna (NUTS II) har i den förra programperioden utgjort ett hinder men i den nya programperioden har förenklingar skett. Dessutom har regionerna starkt skiftande förutsättningar för regionalt utvecklingsarbete, till exempel rörande nivån av 1:1-medel och egna medel vilket i vissa lägen försvårar samfinansiering.

Övriga identifierade hinder. Kort projektlängd och "projektfiering" tar resurser från aktörers ordinarie verksamhet och risk finns att projektresultat inte implementeras. Korta ansökningsperioder medför ofta att stödsökande får svårt att hinna med intern samordning, att hitta externa samarbetspartners och att förankra politiskt, vilket är ett måste för att få till stånd medfinansiering.

Swecos samlade bedömning är att flertalet hinder borde kunna minskas genom en utökad dialog finansierarna emellan, i kombination med att ändra på vissa rutiner och arbetssätt.

2.7 Vertikala Piloter

Som tidigare nämnts har dessa piloter bestått av dialogmöten och strategiska samtal i flernivåsamverkan, mellan Triple I-organisationerna (se kapitel 2.3) på nationell nivå och i första hand olika regionala aktörer. Regionerna som deltagit i de vertikala piloterna har varit Region Östergötland, Region Västmanland, Region Norrbotten och Region Blekinge. Piloterna med Västmanland och Norrbotten har också utmynnat i en mindre projektfinansiering från regeringsuppdraget.

2.7.1 Östergötland

Inom ramen för piloten har representanter för Region Östergötland i samverkan med representanter för Vinnova utvecklat ett arbetssätt för en kort precis presentation av en utvald del av regionens Smart specialiseringsstrategi. Som stöd för presentationen har en mall tagits fram. Vid ett första dialogmöte deltog representanter från Region Östergötland, Region Norrbotten och Region Värmland samt representanter från Vinnova. Region Östergötland genomförde två presentationer en på ca 10 min och en på 5 min. Två områden presenterades "Samverkansstruktur inom bioekonomi" och "Materialinnovationer". Mötesdeltagarna konstaterade att det krävs en tydlig struktur för presentationerna samt att 5 minuter var för kort tid. Det konstaterades även att dialogprocessen kan vara en start för regioner att gemensamt identifiera styrkeområden där det klargörs vilken region som tar ledningen för vilka områden. Dialogprocessen skulle även kunna ha som delsyfte att formulera ett antal frågor som behöver besvaras i efterföljande analyser och omvärldsbevakningar för att ytterligare precisera området.

Representanter från Vinnova såg även en stor potential i att dialogprocessen skulle kunna utgöra en del av Vinnovas verksamhetsplanering. Vid ett uppföljande dialogmöte presenterade även representanter för Vinnova området "Hållbar Industri". Region Uppsala, region Skåne och region Östergötland presenterade även områden där regionerna var intresserade av olika former av samverkan.

2.7.2 Västmanland

Projekttitel: Pilot: International Innovation Initiative (Triple I) inom elektrifiering och automation.

Piloten syftade till att utveckla arbetssätt för internationalisering kopplat till smart specialisering och svenska styrkeområden inom energi, elektrifiering, elektromobilitet, smart industri, automation och IndTech. Piloten har undersökt förutsättningar för affärsutveckling internationellt på två sätt. För det första, genom insatser för att identifiera affärer i vilka svenska företag kan delta. För det andra, genom omvärldsanalyser/-synteser som visar på viktiga utvecklingsområden internationellt, vilka kan vara viktig information för svenska företag och utvecklingssatser. Mälardalens universitet har varit koordinator för projektet och haft en finansiering på 1 000 000 kr från regeringsuppdraget.

2.7.3 Norrbotten

Projekttitel: Ljuset från den gröna omställningen

I piloten, Ljuset från den gröna omställningen (LUX) samarbetade Region Norrbotten och Norrbottens Handelskammare på uppdrag av Vinnova.

Målet var att öka norrbottniska företags internationaliseringsgrad, genom att testa nya arbetsmetoder och arbeta med frågor så som attraktivitet och smarta, hållbara samhällen. Piloten har bestått av två delar, exportfrämjande och kompetensförsörjning med syfte att vidare utforska vad norrbottniska företag behöver för att lyckas ta klivet ut i världen samt hur Norrbotten kan attrahera fler människor att flytta till länet. Piloten genomfördes i samverkan med statliga aktörer inom Triple I. Region Norrbotten har varit koordinator för pilotprojektet som haft en finansiering på 1 500 000 kr från regeringsuppdraget.

I piloten konstateras att lyckad internationalisering ställer krav på att företaget är villig att avsätta både tid och resurser över tid för att ett internationaliseringsarbete ska kunna ge konkreta resultat. Vidare har framkommit att företagets behov ställer krav på långsiktighet, vad gäller både finansieringsmöjligheter och fler möjligheter till stöd kring uppföljande insatser på marknader där marknadsbearbetning påbörjats. Detta för att ytterligare accelerera internationaliseringsarbetet och snabbare nå konkreta resultat.

Vidare beskrivs att mer gränsöverskridande samverkan mellan region och bransch, inte bara inom internationalisering utan även inom global kompetensförsörjning, behövs för att stärka den gemensamma attraktions- och konkurrenskraften. För att öka attraktiviteten för de smarta, hållbara samhällena i det arktiska Europa krävs sålunda, enligt pilotprojektet, en utökad dialog mellan regional och nationell nivå i Sverige och en tydligare gemensam arktisk strategi, förstärkt mellanstatlig samverkan, förenklade regel- och ramverk samt praktiskt fungerande fri rörlighet på den gemensamma nordnordiska arbetsmarknaden.

2.7.4 Blekinge

Utifrån region Blekingens smarta specialiseringsstrategi och det område där regionen hade störst intresse av att föra en dialog med Vinnova valdes att undersöka möjligheten att skapa en testbädd i regionen för mission-baserat arbete. Något som blev tydligt var att det krävdes ett stort antal såväl nationella som regionala aktörer för att ringa in och definiera hur en sådan testbädd skulle kunna formuleras. En lärdom från de dialoger som genomfördes inom ramen för

pilotprojektet var att komplexiteten blir mycket hög i ett missions-baserat arbete och att det kräver ett stort antal aktörer. En reflektion från följeforskaren som relaterar till denna pilot är att den relativt korta tiden för regeringsuppdraget gör det svårt att verkligen realisera och konkretisera vissa projekt, exempelvis då ambitionen bygger på ett missions-baserat arbete eller är mycket komplexa så som den delen av Norrbottenpiloten som adresserade morgondagens attraktiva och hållbara städer.

2.8 Tematiska Piloter

I de tematiska piloterna har arbetssätt för att koppla samman innovationsinsatser som sker i olika regioner testats. Valet av tematiska områden har genomförts på olika sätt. Smart energi/smarta transporter har utgått från tematiken i Business Swedens sju affärsekosystem¹⁰ som grundstruktur, vilka till stor del sammanfaller och liknar Vinnovas tio områden för hållbar konkurrenskraft¹¹.

Dataspelsbranschen valdes som pilot då det är en bransch där starka initiativ tagits på lokal och regional nivå och då svenska dataspelsföretag vuxit sig mycket starka internationellt sett.

Halvledarområdet valdes för att det är ett område där det finns ett starkt initiativ på EU-nivån (European Chips Act¹²). Hållbar industri, till sist, valdes för att det är ett område där det finns ett starkt initiativ från nationell nivå. Valet av de tre sist nämnda piloterna har således utgått från initiativ på lokal/regional nivå (Dataspelsbranschen) nationell nivå (Hållbar industri) och Internationell nivå (Halvledarområdet).

2.8.1 Smart energi, smarta transporter

I pilotprojektet "Smart energi, smarta transporter" landade dialogen mellan nationella/internationella och regionala aktörer efter ett antal initiala möten i att utgå från satsningen Green Transition Initiative (GTI)¹³ och två av Business Swedens sju affärsekosystem. För att identifiera intresserade regioner användes S3-nätverket. Här ombads de regioner som var intresserade av att delta aktivt i regeringsuppdraget och som i sina smarta specialiseringsstrategier lyft fram smart energi och/eller smarta transporter att kontakta uppdragsledningen för regeringsuppdraget. De regioner som anmält sitt intresse bjöds därefter in till ett antal dialogmöten.

Deltagare vid det första dialogmötet där GTI utgjorde utgångspunkten var representanter från Energimyndigheten, Vinnova, Tillväxtverket och Business Sweden. Regioner som deltog med representanter på mötet var Västra Götalandsregionen, Region Dalarna, Region Västmanland och Region

¹⁰ Smart Industri, Smart transport, Smart energi, Nya material, Digitala tekniker, Life Science, Hållbar livsstil

¹¹ Hållbar industri, Hållbara matsystem, Hållbar mobilitet, Hållbar precisionshälsa, Hållbar samhällsbyggnad, Digital omställning, Ekosystem för innovativa företag, Kompetensförsörjning, Offentlig sektor och civilsamhälle, Framtidsområden.

¹² https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-chips-act_en

¹³ Green Transition Initiative (GTI) är ett gemensamt initiativ mellan Sveriges ambassad i Washington DC, Business Sweden, Energimyndigheten och Vinnova. Målen är att koppla samman svenska och amerikanska intresser inom sektorer som elektromobilitet, förnybar energi, hållbar industri och gröna byggnader.

Västernorrland. Under mötet konstaterades att flera av regionrepresentanterna såg det nationella ledarskapet som positivt, det vill säga det sågs som positivt att en aktör verksam på den nationella nivån definierar ett tematiskt område som regioner kan sluta upp bakom. Följeforskaren noterade även att arbetssättet skapade en selektion av vilka regioner som ser ett intresse i att delta i dialogen. De regioner som har en styrka inom det tematiska området är också de som anmälde intresse för att delta i dialogen.

Piloten vidareutvecklades med ytterligare ett antal möten som avslutades med att flera regioner presenterade regionens satsningar under temat "Elektromobilitet" och "Förnybar energi och hållbar industri" för representanter från GTI initiativet. Representanterna för GTI initiativet är stationerade vid Sveriges ambassad i Washington DC och Vinnovas kontor i Silicon Valley, Palo Alto, Kalifornien.

2.8.2 Dataspelsbranschen

Projekttitel: Kraftsamling Dataspelsbranschen

Projektet har byggt upp ett nytt nationellt nät där aktörer från alla delar av ekosystemet kan mötas och där information och goda exempel från regionalt och lokalt arbete lättare kan spridas. Genom möjliggörande av nya ansökningar och initiativ har både mer kunskap (rapporten Väger in i spelbranschen) och internationella mötesytor (t.ex. gemensam närvaro på mässor) kunnat formas. Projektet har skapat underlag och bidrag till en samlad helhetsbild av branschens möjligheter, potential, behov och utmaningar. Projektet levererade en rapport som kan utgöra underlag för en framtida nationell strategi inom området och undersökte nya arbetssätt samt processer för bättre synergier lokalt, regionalt och nationellt.

Från en genomförd intervju och pilotprojektets slutrapport framkommer att utvecklingen av branschen med stöd från offentliga medel i stor utsträckning har skett på regional nivå och att en stark nationell satsning saknas. Flera kritiska faktorer för branschens utveckling har identifierats inom olika områden och kontaktytor för att kunna arbeta vidare med dessa har uppnåtts. Möjligheten för nationella aktörer att kunna få en djupare förståelse för det lokala och regionala arbetet har ökat och olika aktörer har kunnat knytas närmre varandra. Inte minst har projektet kunnat agera som katalysator för redan befintliga lokala och regionala initiativ så att dessa genom projektets metoder och processer lättare kunnat öka sina kontaktytor.

RISE Research Institutes of Sweden AB har varit koordinator för projektet och haft en finansiering på 1 250 000 kr från regeringsuppdraget.

2.8.3 Hållbar industri

Resilient produktion för en hållbar industri var en utlysning inom Vinnovas område "Hållbar Industri". Projekten som finansierades via utlysningen är så kallade genomförbarhetsstudier, som syftade till att förbereda fullskaliga projekt i form av systemdemonstratorer. Genomförandet skall enligt utlysningstexten präglas av ett mission-orienterat arbetssätt där ett regionalt, nationellt och internationellt perspektiv beaktas.

Syftet med insatsen var att stimulera framväxt av en resilient svensk industri som bidrar till resurseffektivitet, både inom och utanför landets gränser. Utlysningen vilken finansierat genomförbarhetsstudierna fokuserade på

resiliens inom värdekedjor och mot exempelvis globala chocker inom klimat, miljö, finans, distribution, geopolitik och energi.

Ytterligare ett syfte med utlysningen var, enligt utlysningstexten:

...att stimulera till kapacitetsbyggande i samverkan mellan industri och region, bidra till att stärka det nationella perspektivet på regionernas smarta specialiseringar och skapa förutsättningar för synergier mellan nationella och europeiska finansieringsmodeller.

Här fanns alltså en vilja att konkret stimulera till projekt vilka finansierades av såväl det nationella innovationsstödsystemet som det regionala.

I utlysningstexten beskrivs ett antal resultatmål som projekten förväntas uppfylla. Ett av dessa mål berör samfinansiering av projekten med regional, nationell och internationell finansiering. Resultatmålet var formulerat som att projekten förväntades ta fram:

En förankrad plan för en långsiktig och hållbar finansiering av systemdemonstratorn, inklusive möjligheter till samfinansiering genom regionala, nationella och andra internationella medel samt EU-program.

Genom designen av utlysningen krävdes således av projektgenomförarna att de skulle undersöka och söka finansiering från olika nivåer i innovationsstödsystemet. I intervjuer med representanter för Vinnova har det även framkommit att pilotprojektet initierat inom ramen för regeringsuppdraget har handlat om en dialog mellan Vinnova och Tillväxtverket där jurister, handläggare och programansvariga undersökt hur de efterkommande systemdemonstratorerna ska kunna få goda förutsättningar för att söka finansiering både inom kommande Regionalfonds- och Vinnovautlysningar. Dialogen har genomförts i en myndighetsgemensam grupp och har exempelvis behandlat möjligheten att koordinera tidplaner för utlysningar, projektbeslut, projekttider, innehåll och förordningsgrunder för utlysningar. Dialogen för att undersöka möjligheter till koordinering mellan Regionalfonds- och Vinnovautlysningar kommer enligt genomförda intervjuer inte att avslutas i samband med att regeringsuppdraget avslutas.

Totalt tre genomförbarhetsstudier har finansierats via utlysningen. Målsättningen är att dessa genomförbarhetsstudier ska resultera i tre systemdemonstratorer där ambitionen är att de ska kunna finansieras både av Vinnova och ERUF. Om detta kommer att vara möjligt att genomföra i praktiken återstår att se då samfinansieringen först kommer att testas skarpt tidigast under hösten 2023.

2.8.4 Halvledarområdet

Projekttitel: Arbetssätt för ett starkare halvledarekosystem

Följande information om pilotprojektet är inhämtat från den slutrapport som inlämnats från pilotprojektet till Vinnova.

Piloten har strävat efter att identifiera arbetssätt för samverkan och gemensamma innovationsinsatser mellan regionala och nationella aktörer i halvledarinnovationssystemet, mobilisera nyckelaktörer för att arbeta fram en gemensam helhetsbild och möjliggöra viderautveckling av halvledarindustrin i

Sverige. Huvudsyftet med piloten har varit att mobilisera för ett svenskt deltagande i European Chips Act¹⁴.

Det konkreta målet har varit att föreslå en åtgärdsplan i syfte att effektivisera tillgång till medel för innovationsinsatser, regional utveckling samt internationalisering, och ökade synergier mellan regionala, nationella och europeiska innovationsinsatser. Koordinator för pilotprojektet har varit Sveriges Export & Investeringsråd tillsammans med Business Sweden. Projektet har haft en mindre finansiering på 200 000 kr från regeringsuppdragets budget.

2.9 Uppskalningspiloter

Syftet med uppskalningspiloterna har varit att undersöka hur arbetssätt, metoder och verktyg ska utformas och tillgängliggöras så att de kan spridas till många, dvs kunna skalas upp/spridas till fler och på så sätt bidra till ett effektivare innovationssystem.

Projekttitel: Internationaliseringsarbete Triple I och iHubs Sweden

Följande information om pilotprojektet är inhämtat från den slutrapport som inlämnats från pilotprojektet till Vinnova.

Projektet har skapat ett lärande kring metoder för systeminnovation och missions, vilka också har spridits nationellt.

Projektet har utvecklat iHubs Swedens roll att bli nationell resurs för systeminnovation och missions. Verktyg har utvecklats i projektets regi samt tillsammans med andra aktörer i innovationssystemet.

Flera regioner och innovationsmiljöer har involverats för att förstå regionala strategier som del av iHubs plattform för systeminnovation, och ett nytt samarbete med SISP¹⁵ har inletts. Det senare har exempelvis resulterat i 2 ansökningar till Vinnovas program Impact Innovation. På det nationella planet har ett samarbete skapats med IVA gällande entreprenörskap. Projektet har etablerat en ny organisering under Stiftelsen iHubs Sweden med fokus på en nationell satsning på systeminnovation samt etablerat kontakter för att skapa projekt utifrån EU:s missions och Sveriges innovationssystem.

På den internationella scenen har iHubs besökt och blivit medlemmar i Nordic Innovation House i Silicon Valley. Där testades policy exchange koncept med inspiration från Stanford Change Lab. Projektet har vidareutvecklat arbetet mellan Sverige och Kanada, samt initierat en samverkan genom aktiviteter med Green Transition Initiative (GTI).

Mälardalens universitet har varit koordinator för projektet och haft en finansiering på 4 500 000 kr från regeringsuppdraget.

2.9.1 Cluster of Sweden

Projekttitel: Clusters of Sweden: Ökade synergier mellan regionala, nationella och internationella innovationssystem.

¹⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-chips-act_en

¹⁵ Swedish Incubators & Science Parks (SISP) är den svenska branschföreningen för Sveriges inkubatorer och science parks. SISP har 61 medlemmar över hela Sverige som tillsammans har över 5000 företag.

Följande information om pilotprojektet är inhämtat från den slutrapport som inlämnats från pilotprojektet till Vinnova.

Det övergripande syftet med pilotprojektet var att stärka och utveckla klustrens strategiska och operativa förmåga att stärka företagens långsiktigt hållbara konkurrenskraft. Detta genom att öka förmågan att använda klusterrollen som ett strategiskt verktyg för företagsutveckling, samt genom ökade regionala, nationella och internationella samarbeten där små- och medelstora företag integreras i större och mer globala värdekedjor. 9 kluster har samarbetat med Business Sweden, European Enterprise Network (EEN), Vinnova och Svenska Institutet genom att testa metoder/verktyg och utveckla arbetssätt för framtidens samarbete.

Mobile Heights har varit koordinator för projektet och haft en finansiering på 2 194 000 kr från regeringsuppdraget.

3. Sammanfattande Observation och reflektioner

I följande kapitel beskrivs följeforskarens observationer och reflektioner. Observationerna och reflektionerna är baserade på såväl genomförda intervjuer som observationer från ett antal möten. De möten som följeforskaren har deltagit på har varit initiala dialogmöten, möten genomförda som del av pilotprojekten, lär-seminarium och avstämningsmöten med uppdragsledningen för regeringsuppdraget. Observationerna och reflektionerna är samlade under rubrikerna:

- Genomförande av uppdraget
- Hinder för synergier
- Möjligheter till synergier
- Nationell/Internationell - Regional Samverkan
- Regional-Regional samverkan
- Smart Specialisering
- Efter avslutat regeringsuppdrag

Genomförande av uppdraget

I följande stycke sammanfattas observationer och reflektioner rörande själva genomförandet av regeringsuppdraget.

Återkommande i intervjuerna framkommer att uppdragsledningen ses som mycket drivande, öppen, inbjudande och neutral. Inte minst det sist nämnda tycks varit en viktig faktor, att en aktör som bjuder in till dialog är neutral och inte drivs av egenintresse. Även det dialogbaserade arbetssättet som använts för att identifiera och välja ut aktörer för de olika piloterna har varit mycket uppskattat av flera av de intervjuade. En av de intervjuade sa exempelvis:

Modigt! Det är så här Vinnova ska arbeta.

I regeringsuppdraget har det genomförts möten där representanter för regionerna haft möjlighet att möta och diskutera med representanter från flera nationella myndigheter (Triple I) samtidigt. Möjligheten att kunna möta flera myndigheter samtidigt har uppskattats mycket av flertalet av de representanter för olika regioner som har intervjuats. Några av de intervjuade uppger även att ett arbetssätt där flera nationella aktörer samlas ses som en indikation på att de nationella aktörerna börjat koordinera sin verksamhet sinsemellan. Ett exempel på en sådan koordinering är ambitionen att Tillväxtverket och Vinnova gemensamt ska finansiera projekt i pilotprojektet "Hållbar Industri".

Även arbetssättet med pilotprojekt har uppskattats av flera av de intervjuade. Vissa framförde att de såg det som en risk att det utan pilotprojekt skulle bli ett

alltför stort fokus på teori. Pilotprojekten har utifrån följeforskarens observationer säkerställt att arbetssätt och processer undersökts i praktiken. Vidare har pilotprojekten även påvisat att det går att få till synergier mellan olika nivåer i innovationsstödsystemet, exempelvis har den vertikala piloten med Region Östergötland visat hur dialoger mellan nationella myndigheter och regioner skapat kontakter mellan regioner och GTI-satsningen.

Det har även lyfts fram en förhoppning att det ska bli någon form av fortsättning på pilotprojekten, en fortsättning som kan bygga vidare på vissa av de resultat som arbetats fram i pilotprojekten. Att få en möjlighet att bygga vidare på resultat från pilotprojekten har setts som viktigt av flera av de intervjuade inte minst givet den korta tid som pilotprojekten haft till förfogande.

Några av de intervjuade påpekade vikten av att även lyfta fram hinder för synergier som inte var direkt lösbara via dialoger eller pilotprojekt, exempelvis hinder som kräver regelförändringar för att de ska vara möjliga att lösa. Uppdragsledningen för regeringsuppdraget har varit väl medvetna om dessa hinder och adresserat dem bland annat genom den genomförda analysen "Hinder för samfinansiering av innovationsprojekt" samt genom initieringen av gruppen Task-Force Statsstödsregler.

Hinder för synergier

I följande stycke sammanfattas observationer och reflektioner rörande en av regeringsuppdragets utgångspunkter, "hinder för synergier".

Från såväl intervjuer och möten som från delar av de genomförda piloterna framkommer det tydligt att det finns en önskan om bättre koordinering mellan olika innovationsstödande insatser och att det finns en potential till synergieffekter då insatser från olika aktörer samverkar. Bilden som växer fram för följeforskaren är att det innovationsstödande systemet i dag i stor utsträckning är fragmenterat. Fragmenteringen skapar inlåsningseffekter där insatser och finansiering har svårt att röra sig över såväl regiongränser som mellan det nationella/internationella och regionala nivån. Vidare är det flera av de intervjuade som lyfter fram avsaknaden av någon som har en överblick och som kan koordinera olika insatser i systemet. I några få intervjuer påpekades även att myndigheter organiserar sin verksamhet utifrån regeringens uppdrag, vilket gör att det är politiska beslut som behövs för att bidra till förutsättningar för ökad samverkan och ökade synergier.

I ett fåtal intervjuer påpekas även att det nu befintliga innovationsstödsystemet med en stor mängd olika insatser kan ha fördelar då det skapar ett utrymme för en variation av olika projektidéer. Följeforskaren noterar att fragmenteringen, där olika insatser arbetas fram utan koordination, kan bidra till den bredd av insatser som finns idag. Samtidigt bör det beaktas att ett fragmenterat innovationsstödsystem kan ha svårigheter att stödja stora projekt vilket ofta krävs för att kunna bidra till lösningar på stora komplexa samhällsutmaningar. Det bör även beaktas att en ökad koordinering och minskad fragmentering inte behöver innebära att variationen av insatser minskar. En klokt genomförd koordinering borde ha förutsättningen att bidra till att variation av olika insatser bevaras samtidigt som den bidrar till att öka möjligheten för stora komplexa projekt att söka finansiering från olika aktörer i innovationsstödsystemet.

En utmaning för de aktörer som söker finansiering för större projekt från flera finansiärer är att det innebär stor administration och osäkerhet på grund av att olika finansiärer ställer olika krav på ansökningar och rapporteringar. Vidare är olika finansiärers utlysningar och rapporteringstillfällen sällan koordinerade i tid

och innehåll. För en vidare diskussion om utmaningarna med att söka finansiering för ett projekt från flera finansiärer hänvisas till den analys av hinder för samfinansiering av innovationsprojekt som redovisats i en separat rapport¹⁶.

Ytterligare en utmaning som lyfts fram är att projektfinansiering i sig är ett problem då långsiktig samverkan eftersträvas. Projekt tar slut och resultat från projekt kan ha svårigheter att få fäste i den ordinarie verksamheten (något som även kan vara fallet för nu aktuellt regeringsuppdrag).

Flera av de intervjuade lyfter fram att det kan ta tid att hitta former för dialog, samverkan och nya arbetssätt. Tiden för att lyckas med detta kan enligt de intervjuade variera mycket. För aktörer som saknar mötesforum kan det vara svårt att få fram ny samverkan och nya arbetssätt under kort tid (se exempelvis Dataspelpiloten¹⁷). Strävar aktörer efter ny samverkan, dialog och arbetssätt där det redan finns mötesplatser eller nätverk (exempelvis S3-nätverket eller RND-nätverket) kan det gå snabbare men fortfarande kräva förhållandevis lång tid.

Möjligheter till synergier

I följande stycke sammanfattas observationer och reflektioner rörande en av regeringsuppdragets utgångspunkter, synergimöjligheter.

Utifrån de möten där följeforskaren har deltagit samt via de av följeforskaren genomförda intervjuerna blir det tydligt att det finns en vilja till samverkan mellan olika aktörer som befinner sig på olika nivåer, regionalt, nationellt och internationellt i innovationsstödsystemet. Det gäller såväl aktörer på regional nivå som vill samarbeta över regiongränser, med nationella och internationella aktörer som aktörer på nationell nivå som är öppna för samarbeten med den regionala och internationella nivån. Även aktörer (satsningar) som agerar på den internationella arenan, så som Vinnovas kontor i Silicon Valley eller satsningen GTI¹⁸, visar stort intresse att få till stånd samarbete med den regionala nivån i Sverige. I en av intervjuerna beskrivs exempelvis situationen som att det är lätt att hitta aktörer i USA som är intresserade av samarbeten, utmaningen är att hitta vilka regionala aktörer i Sverige som har rätt kunskande och vilja till samarbete. Det finnas även en tilltro till att en samverkan mellan innovationsinsatser på regional, nationell och internationell nivå kan ge synergieffekter.

En viktig förutsättning för att kunna realisera potentiella synergier mellan de olika nivåerna i innovationsstödsystemet är enligt flera av de intervjuade att aktörer inte tänker på sin egen organisation i första hand. En av de intervjuade sa exempelvis:

Det blir bäst när aktörer inte tänker på sin egen organisation i första hand, perspektivet AB Sverige är det viktiga, hur ska vår nation kunna stå sig i den internationella konkurrenskraften?

¹⁶ Hinder för samfinansiering av innovationsprojekt - med fokus på regionala medel, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Vinnovamedel

¹⁷ Pilotprojektet har genom ett välfungerande och inkluderande arbetssätt med digitala möten verkligen lyckats samla ett nät av aktörer från norr till söder, inom olika sektorer. Dock påvisar intervjuer att det varit långt ifrån enkelt givet att nationella mötesforum för området i stor utsträckning har saknats.

¹⁸ Green Transition Initiative (GTI) är ett gemensamt initiativ mellan Sveriges ambassad i Washington DC, Business Sweden, Energimyndigheten och Vinnova. Målet med satsningen är att positionera Sverige som en nyckelpartner till USA för klimatomställningen och koppla samman svenska och amerikanska intressenter inom olika sektorer så som elektromobilitet, förnybar energi, hållbar industri och gröna byggnader.

Några intervjuade lyfter fram initiativ som redan idag arbetar med att få till bättre koordinering. Som exempel angavs Vinnväxt¹⁹satsningarna som ett sätt att koppla smart specialisering med akademien och det regionala med det nationella och internationella.

Både representanter från Vinnova och energimyndighetens har uttryckt intresse för hur regeringsuppdraget kan visa på arbetssätt för att initiera en dialog med olika regioner. Här har regeringsuppdraget påvisat att det är möjligt exempelvis via pilotprojekten "Hållbar Industri" och "Smart energi/Smarta transporter" där Vinnova och Energimyndigheten i det sist nämnda exemplet nått ut till regioner på ett sätt som de inte gjort tidigare.

Bilden av att koordineringen av innovationsinsatser inte har varit bra har stärkts under följeforskningsuppdragets genomförande. Genomförande av regeringsuppdraget har genom de olika pilotprojekten lyckats förbättra delar av koordineringen och visat på de stora möjligheter till synergier som finns via en bättre koordinering; inte minst för att få samman/koordinera finansieringsströmmarna. Även koordinering av tid och innehåll vid genomförandet av innovationsinsatser är viktig om synergier ska kunna realiseras. Ett exempel på en sådan koordinering är att utlysningar från olika finansiärer ligger i fas och adresserar liknande områden.

Nationell/Internationell Regional samverkan

I följande avsnitt beskrivs observationer och reflektioner rörande samverkan mellan den nationella/internationella och regionala nivån.

Några av representanterna för nationella aktörer som intervjuats påpekar att samverkan med regioner kan kräva tålamod. Beslutsprocesserna på regional nivå tycks kräva längre tid jämfört med de som finns hos de nationella aktörerna. I det första fallet handlar det ofta om att politiska beslut krävs. I det andra fallet rör det sig ofta om interna myndighetsbeslut. Två processer som skiljer sig mycket åt, inte minst vad gäller den tid som krävs för att komma till beslut.

Från piloten som arbetade fram en process för att koppla samman regioner med Green Transition Initiative (GTI) samt från flera av de intervjuade framkom det som lyckat att utgå från tematiska områden som sätts på nationell nivå. Detta skapade en utsållningseffekt av regioner, de som hade ett intresse av det tematiska området svarade på dialoginbjudningar från Vinnova. Följeforskaren noterar att en potentiell utmaning då samverkan ska byggas upp mellan internationell/nationell och regional nivå är att den regionala nivån består av 21 regioner. Att skapa samverkan mellan en nationell myndighet och samtliga 21 regioner kan vara både tidskrävande och svårt. Genom att bjuda in till samverkan och dialog inom ett uttalat, på nationell nivå satt tematiskt område, via befintliga nätverk där samtliga regioner finns representerade sker som ovan beskrivet en selektion av de regioner som har störst intresse för ett givet tematiskt område. Genomförande av regeringsuppdraget har undersökt detta arbetssätt och kunna påvisa att selektionen av regioner gör att samverkan blir mer hanterbar då den innebär en samverkan med ett mer begränsat antal aktörer. Följeforskaren noterade även att graden av konkretisering kan vara utmanande. Ett alltför ospecifikt tematiskt område skapar en osäkerhet hos

¹⁹ Vinnväxt är en insats som främjar hållbar regional tillväxt genom att utveckla internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer inom specifika tillväxtområden. Initiativen utses via öppna utlysningar och de som bedömts som bäst får tio års finansiering med målet att de ska etableras som nationellt och internationellt starka och attraktiva innovationsmiljöer.

vissa regionala representanter då det kan vara svårt att bedöma om området verkligen är av intresse för regionen. På motsvarande sätt kan ett alltför konkret och smalt valt tematiskt område innebära att få regioner ser att de har ett intresse för temat. Följeforskaren noterade även från de dialoger mellan regioner och nationella aktörer som han följt att ett alltför specifikt tematiskt område kan skapa förväntningar på att dialogen ska utmynna i ett konkret projektförslag och inte, vilket har varit syftet, en dialog och en inledning till samverkan på strategisk nivå.

Flera av de regionala aktörer som följeforskaren har kommit i kontakt med beskriver det som positivt med ett nationellt ledarskap runt ett uttalat tematiskt område, det skapar enligt de intervjuade en möjlighet för de regioner som har ett intresse att sluta upp gemensamt bakom det tematiska området.

En detalj i sammanhanget, men en viktig sådan, som framkom i de möten som genomfördes i en av piloterna var att de regionalt utvecklingsansvariga fyller en viktig funktion i de inledande dialogerna mellan den nationella/internationella och regionala nivån. De regionalt utvecklingsansvariga har en kunskap om olika aktörer i den region de arbetar för. Det för med sig att det kan finnas en öppenhet och en bredd för möjliga beröringspunkter och samarbeten i den inledande dialogen. Allteftersom dialogerna blir mer konkreta både rörande tematiskt område och vilka aktörer (exempelvis företag, lärosäten, institut eller centrubildningar) som bör delta i de fortsatta dialogerna kan de regionalt utvecklingsansvariga kontakta och undersöka intresse för medverkan från relevanta aktörer. Genom att regionalt utvecklingsansvariga bygger upp nätverk och kontakter med representanter för såväl den nationella som den internationella nivån skapas även en potential för framtida samarbeten och dialoger inom en bredd av tematiska områden.

Några av de intervjuade vilka representerar olika regioner lyfte fram vikten av flexibilitet i de nationella satsningarna för att underlätta koordinering mellan den regionala och nationella nivån. En detaljstyrning av innovationsinsatser på nationell nivå kan enligt de intervjuade slå fel om den inte passar den regionala nivån. Följeforskaren noterar att de regionala aktörerna är måna om sitt oberoende och sina regionala prioriteringar och inte nödvändigtvis ser det som något uteslutande positivt att behöva anpassa regionala satsningar till satsningar på nationell eller internationell nivå. Däremot ser flera av de regionala aktörerna, som tidigare beskrivits, det som positivt med en nationell aktör som pekar ut ett tematiskt område att samlas under. Om de regionala prioriteringarna stämmer med detta tematiska område kan regionen välja att sluta upp under angivet tema. Följeforskarens bild är dock att regionerna inte vill att nationella tematiska områden ska styra de regionala strategierna. Däremot efterfrågas ett nationellt ledarskap för samling och koordinering till vilket regioner kan välja att ansluta sig.

Avslutningsvis noterade följeforskaren att i dialoger där flera regioner deltog uppstod kontakter och idéer på samarbeten direkt mellan regionerna. Följeforskaren noterar även att i dialoger och samverkan mellan regioner och den nationella/internationella nivån är det viktig med ett förtroende mellan regionerna så att de vågar kliva fram och tydligt anger att regionen verkligen har en styrka inom givet område och kan tänka sig att ta ledningen för ett vidare samarbete regioner emellan för nationell spets. Lika viktigt är det att regioner tydligt kan ange att det finns en styrka inom ett visst område men kanske inte för hela området, eller att den är lika stark som i andra regioner och att de

därför är intresserad av samverkan men inte nödvändigtvis som en aktör som tar ledningen.

Regional-Regional samverkan

I följande avsnitt beskrivs observationer och reflektioner vilka i huvudsak berör samverkan mellan olika regioner.

Några av de intervjuade påpekade att det saknas tydliga finansieringsinstrument för att få till samarbeten mellan olika regioner. Även om det i nuvarande programperiod för den regionala utvecklingsfonden finns möjligheter för en region att finansiera aktiviteter utanför regionen, nationellt såväl som internationellt, så behöver kultur och arbetssätt först förändras innan ett samarbete mellan regioner kan bli aktuellt på riktigt. En möjlighet för att få till samarbeten över regiongränserna kan således vara att forma ett finansieringsinstrument som har som huvudsyfte att få till en gränsöverskridande samverkan.

En av de intervjuade lyfte även fram att det regionala har svårt (saknar incitament och möjligheter) för skalning, dvs det saknas tydliga incitament för att sprida det som utvecklats inom en region till andra regioner. Här efterlystes en aktör som koordinerar olika regionala initiativ för att få till nationell kraftsamling och spets samt för att tillse att det som utvecklas i en region även kan spridas till andra regioner.

I såväl en av piloterna som i några av intervjuerna framkom att det är en styrka för flera regioner att kunna gå samman, en region har kanske inte muskler för att synas i exempelvis USA men ett antal regioner som går samman kan skapa den synlighet och intresse som krävs för en dialog och möjlig samverkan med aktörer från andra länder.

Smart Specialisering

I följande avsnitt beskrivs observationer och reflektioner vilka i huvudsak berör så kallad smart specialisering. Smart specialisering är den regionalpolitiska ramen för innovationsbaserad tillväxt och ska vara en metod och ett arbetssätt för att prioritera insatser och utvecklingsprojekt som stärker företag, offentlig sektor, forskningen och civilsamhället i en region.

Inom ramen för regeringsuppdraget har regionernas strategier för smart specialisering setts som en nyckel för att skapa ökade synergier genom den tydlighet strategierna ger i regioners fokus och prioriteringar av innovationsinsatser.

I de intervjuer som följeforskaren har genomfört har representanter till regionala och nationella aktörer framfört varierande åsikter om de smarta specialiseringsstrategiernas användbarhet. En representant för en nationell aktör lyfte fram att det går att jämföra olika smarta specialiseringsstrategier med varandra, att de inte är så olika och splittrade som de kan verka vid en första överblick. Å andra sidan lyfte ett par representanter för regionala aktörer att strategierna är urvattnade och inte tillräckligt specialiserade för att tydligt kunna särskilja olika regioners styrkeområden. En av de intervjuade ansåg att det krävdes en ny modell eller process för att kunna identifiera områden lämpliga för samverkan mellan olika regioner. Följeforskaren kan bara konstatera att åsikterna om de smarta specialiseringsstrategierna går isär troligen beroende på att regionernas strategier är olika, vissa kan vara funktionella för att identifiera samverkansområden andra kan vara det i mindre utsträckning.

Oavsett vilket bör strategierna givet det ovan angivna användas med viss försiktighet.

Efter avslutat regeringsuppdrag

I följande avsnitt beskrivs observationer och reflektioner vilka i huvudsak berör tiden efter avslutat regeringsuppdrag.

Forum och plattformar för dialog som syftar till att initiera samverkan mellan de olika nivåerna tycks enligt följeforskaren i stor utsträckning saknas. En aktör som har ett tydligt uttalat uppdrag att skapa plattformar och forum för dialoger mellan de olika nivåerna av innovationsinsatser verkar idag inte finnas.

Följeforskaren noterar även att det är tydligt att själva regeringsuppdraget utgjort en motor och kraft för att få till stånd de arbetssätt som inom ramen för uppdraget har utarbetats och testats. I anslutning till den reflektionen ställer sig följeforskaren även frågan vad som kommer att hända när regeringsuppdraget avslutas. Det är mycket tydligt att såväl internationella aktörer (exempelvis GTI), nationella aktörer (exempelvis Vinnova) och regionerna efterfrågar dialog och samverkan. Näst intill samtliga intervjuade ser potentialen och möjligheter till synergier genom samverkan mellan de olika nivåerna. Det är därför, enligt följeforskaren, mycket tydligt att det behövs en aktör som identifierar och skapar förutsättningar för dialog och samverkan. Inom ramen för regeringsuppdraget har Vinnova genom uppdragsledningen tagit på sig den efterfrågade rollen. Följeforskaren har under genomfört uppdrag inte uppfattat att det finns någon aktör som haft den rollen innan regeringsuppdraget och ser det även som en stor risk att det inte kommer att finnas någon aktör som kommer att åta sig den rollen efter avslutat regeringsuppdrag.

Såväl instruktion som regleringsbrev för Vinnova och Tillväxtverket öppnar för att båda dessa myndigheter skulle kunna åta sig rollen som en aktör vilken identifierar och skapar förutsättningar för dialog och samverkan.

Exempelvis står det i förordning (2009:1101) med instruktion för Verket för innovationssystem under rubriken "Uppgifter" 2 §, 5 punkten att läsa:

Verket för innovationssystem ska medverka i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet i enlighet med förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete och bidra till att utveckla samspelet mellan det regionala tillväxtarbetet och den nationella forsknings- och innovationspolitiken

Och under "Samverkan" 6 § att:

Verket för innovationssystem ska inom sitt verksamhetsområde samverka med och utveckla dialogen mellan berörda regionala, nationella och internationella aktörer.

Vidare anges i regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Vinnova (N2021/03054) under rubriken "Regional utvecklingspolitik" att:

Vinnova ska redovisa vilka insatser myndigheten genomfört för att bidra till den regionala utvecklingspolitiken och den sammanhållna landsbygdspolitiken. Utgångspunkter för rapporteringen ska vara regeringens skrivelse (2020/21:133) Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 samt regeringens proposition (2017/18:179) En sammanhållen politik för Sveriges

landsbygder. Redovisningen ska ske enligt anvisningar från Tillväxtverket.

Samt att det i förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket under rubriken Uppgifter 6 § står att läsa:

Tillväxtverket ska genomföra insatser som främjar ett aktivt regionalt tillväxtarbete i länen samt i det arbetet utveckla och förbättra förutsättningarna för dialog, samarbete och lärande mellan olika relevanta aktörer på nationell, regional och lokal nivå

En avslutande reflektion kopplad till behovet av en aktör som skapar förutsättningar för dialog och samverkan är vikten av att arbetet kan lämnas över när den initiala fasen är över. Att tillse att dialoger och samverkan utvecklas och konkretiseras är arbetskrävande och troligen inget som en enskild aktör kan eller bör hålla i själv. Det är, enligt följeforskaren, av vikt att stafettpinnen lämnas över efter ett antal inledande steg. Som exempel på det kan nämnas piloten där regioner kopplats samman med GTI-initiativet eller Vinnovas satsning på Resilient Industri inom ramen för Vinnovas område Hållbar Industri.

4. Rekommendationer

I detta avslutande kapitel beskrivs rekommendationer från följeforskningen med fokus på vad som enligt följeforskningen behövs för att vissa arbetssätt och processer ska kunna leva vidare även efter avslutat regeringsuppdrag.

Skapa förutsättningar för samverkan mellan regionala, nationella och internationella innovationsinsatser.

Utifrån genomfört följeforskningsuppdrag är det tydligt att det saknas en aktör som identifierar möjlig samverkan mellan aktörer aktiva inom olika nivåer av innovationsstödsystemet. Det kan vara olika aktörer för olika områden som tar den koordinerande rollen. Dock är det centralt att det finns en aktör som har ansvaret att identifiera möjlig samverkan mellan aktörer inom det definierade området. Aktiviteter som genomförts som delar av regeringsuppdraget har samlat aktörer och även initierat samverkan mellan dessa aktörer. Då regeringsuppdraget avslutas finns en stor risk att dessa funktioner kommer att försvinna. En övergripande rekommendation är därför att tillse att en neutral aktör tar uppgiften att identifiera och skapa förutsättningar för samverkan mellan aktörer aktiva i olika nivåer av innovationsstödsystemet.

En sådan aktör bör arbeta med att identifiera och även ta de första stegen för att mobilisera relevanta aktörer. Det vill säga i praktiken skapa förutsättningar för en första dialog och även i ett andra steg en fördjupad dialog för samverkan. Det senare då det är långt från självklart att en första dialog verkligen resulterar i samverkan. Samtidigt är det viktigt att samverkansprocessen efter inledande steg kan drivas vidare av de aktörer som faktisk har ett intresse av att samverka. Ett upplägg där den aktör som initierar samverkan även driver samverkan mellan olika andra aktörer är inte skalbart och kommer att kräva stora resurser.

Dialog mellan nivåerna

Tillse att det finns en kontinuerligt pågående dialog mellan aktörer i innovationsstödsystemet aktiva inom den regionala, nationella och internationella nivån i syfte att skapa en ömsesidig förståelse för prioriteringar och beslutsprocesser. Regeringsuppdraget har skapat två sådana forum genom de två arbetsgrupperna, Spaningsgruppen och taskforce för statsstödsregler. Följeforskaren ser det som viktigt att dessa forum fortlever även efter avslutat regeringsuppdrag. Även processen för dialoger som utvecklats inom ramen för Östergötlandspiloten kan ses som ett exempel på denna form av dialog.

Effektiva dialoger, bevara Triple I

Flera av de intervjuade vilka representerat regionala aktörer har uttryckt uppskattning då det fått träffa flera aktörer från den nationella nivån samtidigt.

Följeforskaren ser det därför som fördelaktigt om initiativet Triple I fortsätter sin verksamhet samt att Triple I inom ramen för sin verksamhet bjuder in regionala aktörer för olika former av ömsesidigt lärande. Om det finns en möjlighet att inkludera flera myndigheter i samarbetet och genom detta skapa möjligheter för regionala aktörer att möta än fler nationella aktörer i ett och samma möte bör det beaktas, detta då de framkommit vid såväl dialogmöten som i intervjuer att det efterfrågas av regionala aktörer.

Task-force Statsstödsregler

I rapporten "Hinder för samfinansiering av innovationsprojekt"²⁰ konstateras att det finns en uppfattning från projektaktörer att statsstödsregler kommuniceras på olika sätt av Vinnova och Tillväxtverket. Det är därför av vikt att taskforce för statsstödsregler fortsätter sitt arbete även efter avslutat regeringsuppdrag för att verka för en gemensam syn på statsstödsregler och hur de ska tillämpas.

Regionala styrkor för nationell spets, grunden för en nationell smart specialisering?

Behåll och utveckla arbetssättet där regioner med intresse för ett givet tematiskt område samlas. Det tematiska området bör definieras och beskrivas av en nationell aktör. Samlingen av relevanta regioner kan konkret lyfta fram den nationella spetsen inom det angivna tematiska området och kan utgöra en yta för internationell uppkoppling. En möjlig vidareutveckling av ett sådant arbetssätt kan vara att utveckla en nationella smart specialiseringsstrategi. Det bör även vara möjligt att använda regionernas smarta specialiseringsstrategier i arbetet med att samla relevanta regioner för ett visst tematiskt område. Dock bör de smarta specialiseringsstrategierna användas med viss försiktighet, som nämnts tidigare, givet den varierande kvalitet som dessa har enligt ett antal av de intervjuade.

Uppföljning av olika verktyg och insatser

Även om flera av pilotprojekten visat exempel på intresse för samverkan mellan de olika nivåerna i innovationsstödsystemet kan det vara av vikt att följa upp vad som händer efter de initiala dialogerna. Resulterar de verkligen i att innovationsstödande aktiviteter på olika nivåer samspelar bättre och skapar synergieffekter? Här förordas någon form av uppföljning för att verkligen säkerställa att de synergieffekter som eftersträvas genom ökad samverkan verkligen uppnås.

²⁰ Hinder för samfinansiering av innovationsprojekt med fokus på regionala medel, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Vinnovamedel Sweco som ett deluppdrag i regeringsuppdraget.

5. Lärande:

I följande kapitel beskrivs några områden av generellt lärande som kan vara relevanta för eventuella fortsättningsprojekt som bygger vidare på det som framkommit i regeringsuppdraget.

Samverkan tar tid

Flera av de intervjuade och de aktiva inom de olika pilotprojekten har vittnat om tiden det tar för att bygga upp en förståelse för varandras organisationer. Inte minst gäller det en förståelse för arbetssätt och kultur som finns hos olika myndigheter. Myndigheter är i stor utsträckning självständiga och har arbetat fram sina egna arbetsprocesser och verktyg. En förutsättning för att få till stånd synergier och samverkan mellan olika innovationsstödjande finansiärer är att tillse att det initialt avsätts tillräckligt med tid och resurser för att bygga upp en gemensam förståelse av varandra organisationer.

Samfinansiering viktig men kanske inte för alla

Via intervjuer och deltagande vid möten samt även genom rapporten för finansieringshinder som tagits fram inom ramen för regeringsuppdraget blir det tydligt för följeforskaren att det idag är komplext och administrativt utmanande att söka finansiering för ett projekt från olika finansiärer. Samtidigt har det även lyfts att projekt vilka verkligen ska kunna bidra till att lösa samhällsutmaningar ofta behöver vara stora, komplexa och involvera ett stort antal aktörer. Dessa komplexa projekt kan således vara i stort behov av finansiering från flera finansiärer för att lyckas få till den budget som krävs för projektets genomförande. Samfinansiering från flera finansiärer av projekt kan alltså vara motiverat och nödvändigt för stora komplexa projekt men inte nödvändigtvis lika fördelaktigt för mindre mer fokuserade projekt.

Identifiera områden för nationell kraftsamling

Om områden för nationella kraftsamlingar identifieras underlättar det för regioner att samlas under dessa områden. Genom det kan nationell spets baserad på regionala styrkeområden verkligen realiseras. I arbetet med följeforskningen har det även blivit klart att flera av de som representerar regioner och som blivit intervjuade anser att det behöver vara en nationell aktör som kliver fram och beskriver vilka områden som är aktuella för kraftsamling och varför just dessa områden är aktuella för en kraftsamling. Det har även lyfts fram att nationellt satta områden för kraftsamling kan skapa bättre möjligheter för medfinansiering från andra aktörer, även privata, då det tydliggör att satsningen och aktuellt område ses som centralt och viktigt på nationell nivå inte bara på den regionala nivån.

Dialogmöten är av strategisk karaktär

Det noteras att den strategiska karaktären på dialogmötena har varit uppskattad och att det är av vikt att poängtera att de inte handlar om att formera konkreta projekt. Dialogmötena har utgjort en möjlighet för att exempelvis öka förståelsen för respektive aktörs roll, för att underlätta gemensamma satsningar, för att klargöra vem som kan göra vad och för att skapa nya kontaktytor mellan aktörer som inte möts frekvent eller överhuvudtaget.

Dialoger är en start

Dialogerna mellan aktörer verksamma på olika nivåer i det innovationsstödjande systemet kan vara en start på olika former av samverkan. Det är därför av vikt att hitta en lagom nivå på ett tema som dialogerna fokuserar på. Blir det allt för specificerat finns risken att få representanter för aktörer på regional nivå uppfattar att området är relevant för just den region de representerar. Blir temat alltför ospecificerat finns det en risk att det inte sker något urval av relevanta regioner samt att representanterna för de regionala aktörerna inte ser kopplingarna till den egna smarta specialiseringsstrategin. Vidare bör de initiala dialogmötena ha en öppenhet för oväntade möjligheter till samverkan. Genom en lagom konkretisering av de teman som dialogerna utgår från kan intresse/smart specialisering styra vilka regioner som deltar i dialogen. Regionalt utvecklingsansvariga bör delta i initiala möten då de i efterföljande tematiskt mer fokuserade möten kan koppla in regionala aktörer med special kunskap inom de tematiska områdena exempelvis aktörer med specialkunskap runt nya material, förnyelsebar energiproduktion eller cirkulär och biobaserad ekonomi.

Konkreta resultat

I samband med de olika dialogmöten som genomförts inom ramen för regeringsuppdraget har det även framkommit ett antal konkreta resultat. Nedan lisats de som följeforskaren har observerat:

- Genom dialogerna mellan aktörer från olika regioner och nationella aktörer når Vinnova och Energimyndigheten ut till fler aktörer jämfört med de aktörer myndigheterna når med befintliga kommunikationsinsatser. Tydligast uttryckt framkom det i intervju med en representant från Energimyndigheten
- Aktörer från olika regioner fick en inblick och förståelse för andra regioners tematiska styrkeområden och specialisering.
- Potentiella samarbeten mellan regioner initieras under de dialoger som genomfördes som en del av regeringsuppdraget.
- Representanter från Vinnova har påbörjat dialoger med regionala aktörer som en del av kommande verksamhetsplanering.

• Bilaga 1, Aktörer som intervjuats

- Business Sweden, Affärsekosystem
- Compare
- Energimyndigheten, enhet för internationellt affärs- och investeringsfrämjande
- Energimyndigheten, Internationaliseringsfrågor
- Mobile Hights
- Mälardalens universitet, Akademin för ekonomi, samhälle och teknik
- Mälardalens universitet, Akademin för innovation, design och teknik
- Paper province
- Region Blekinge, Regional tillväxt
- Region Norrbotten, Regional utveckling
- Region Norrbotten, Näringsliv och samhälle
- Region Västmanland, Näringslivsutveckling
- Region Östergötland, Enheten för tillväxt och marknadsföring
- RISE, Livslångt lärande
- Svenska institutet, Avdelningen för Sverigekommunikation och analys
- Tillväxtverket, Avdelningen för företag
- Tillväxtverket, Avdelningen för Affärsutveckling och Korttidshandläggning
- Vinnova, Internationella avdelningen
- Vinnova, Ekosystem för innovativa företag
- Vinnova, Hållbar industri
- Vinnova, Strategiska Innovationsprogram
- Vinnova, Silicon Valley Office
- Empiri till uppdraget har även inhämtats via intervjuer som genomförts inom uppdraget: "Hinder för samfinansiering av innovationsprojekt".
- Aktörer som tillkommit utöver de ovan listade via "Hinder för samfinansiering av innovationsprojekt" är:
- Regeringskansliet, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
- Region Dalarna, Innovation och forskning
- Region Örebro Län, Förvaltningskansliet, analys
- Swedish Incubators & Science Parks (SISP)